

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI

TOSHKENT ARXITEKTURA QURILISH INSTITUTI

Qosimova S.T., SHodjalilov SH., Xodjaev S.A. Qambarov D.S., Tolipova N.Z.

«BINO VA INSHOOTLARNI SINASH METROLOGIYASI»

O'QUV QO'LLANMA
II-QISM

Toshkent – 2003 y

MUNDARIJA.

I-BOB. TADQIQOTLARNING RADIATSIYA USULLARI VA BETATRONLAR.	5
1.1. Rentgen apparatlari va betatronlar	6
1.2. Gamma nurlanishidan foydalanish	11
1.3. Radiografik usul	16
1.4. Radiometrik usullar	18
II-BOB. QURILISH MATERIALLARI VA KONSTRUKSIYALARINI SINASHNING MAGNITLI, ELEKTROMAGNIT USULLARI.	
2.1. Magnitli va elektromagnitli usullar	31
2.2. Elektr usullari bilan sinash	31
2.3. Radiodefektoskopiya va infraqizil defektoskopiya	36
III-BOB. QURILISH KONSTRUKSIYALARI VA INSHOOTLARINI MUXANDISLIK GEODEZIYASI USULLARI BILAN SINASH.	41
3.1. Geodezik usullar	44
3.2. Hidrostatik nivelirlash	44
3.3. SHovunlar	46
IV-BOB. INSHOOT VA KONSTRUKSIYALARNI MUXANDISLIK FOTOGRAMMETRIYA USULLARI BILAN SINASH.	47
4.1. Fotogrammetrik tasvirga olishning mohiyati	50
4.2. Ishlash tamoyili	50
V-BOB. TERMIK TAHLIL.	51
5.1. Umumiy holatlar	53
5.2. Differensial-termik tahlil.	53
5.3. Tahlilni bajarishning ba'zi uslubiy xususiyatlari.	55
5.4. Tekshirishning elektron mikroskop usuli	58
5.5. Spektral tahlil.	70
5.6. Alangali fotometriya usuli.	

5.7. Molekulyar spektrli tahlil.	73
5.8. Elektron paramagnit rezonans.	74
VI-BOB KALORIMETRIK USULLAR	75
VII-BOB. DISPERS TIZIMLARINI O'RGANISH.	76
6.1. Dispers sistemalarni tekshirish usullari	78
6.2. Materiallarning g'ovakli tuzilishini aniqlash usullari.	86
	86
	88
XOTIMA	91
ADABIYOTLAR	92

Mualliflar: **Qosimova S.T., SHodjalilov SH., Xodjaev S.A., Qambarov D.S., Tolipova N.Z.** Bino va inshootlarni sinash metrologiyasi O'quv qo'llanma. II-Qism (Qosimova S.T., SHodjalilov SH., Xodjaev S, Qambarov D, Tolipova N, TAQI, 2003 y-93 bet).

Mazkur qo'llanmada qurilish konstruksiyalari va ashyolarini statik va dinamik yuklar ostida sinashning nazariy va amaliy masalalari yoritilgan. Sinashni tashkil etish bo'yicha ma'lumotlar hamda qo'llaniladigan asbob-uskuna va jihozlarning tavsiflari berilgan. Konstruksiyalarning zo'riqish – deformatsiya holatini belgilovchi sinov o'tkazish amaliy usullari va o'lchov parametrlari, mexanik asboblari, tenzometriya uslublari, muhandislik geodeziyasi, fotogrammetriya va boshqa usullar bilan aniqlashga diqqat e'tibor qaratilgan.

Sinov natijalarini dastlabki va to'liq qayta ishlash usullari hamda ularni taxlil etishda extremollar nazariyasi, statistik usullarini qo'llash bayon etilgan.

Taqrizchilar: 1. T.f.d. prof. «Qurilish mexanikasi va inshootlarni zilzilabardoshligi»

kafedra mudiri Abdurashidov Q.S.

2. T.f.n. O'zR FA. «Mexanika va inshootlar zilzilabardoshligi»

instituti bo'lim boshlig'i Teshaboev Z.R